

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Катя Гинева Кайрякова
Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”
на

Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор”
Професионално направление (шифър 8.3) „Музикално и танцово изкуство”, докторска
програма „Хореография”

Докторант: Данаил Марчелов Атанасов, докторант към катедра „Хореография” на
Факултет по изкуствата при Югозападен университет „Неофит Рилски”

Тема: **Танцовата култура на Разложката котловина. Проявления и
специфики**

Научен ръководител: проф. Николай Цветков

Становището е изготвено въз основа на Заповед №3 от 10.01.2022 г. на Ректора на Югозападен университет „Неофит Рилски” относно утвърждаване състав на научно жури и представени от докторанта дисертационен труд, автореферат, справка за приносите в дисертационния труд, публикации по темата на дисертационния труд, в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ за придобиване на образователна и научна степен „доктор” и научна степен „доктор на науките”.

I. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА И ОЦЕНКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

След завършване на средното си образование Данаил Атанасов продължава своето обучение в Югозападен университет „Неофит Рилски“ и придобива квалификация „Хореограф-педагог“ в бакалавърска степен и „Магистър културолог“ след завършване на Магистърска програма „Културна анимация и социализация на културното наследство“. В професионалната си реализация съчетава изпълнителска дейност като танцьор в Ансамбъл „Пирин“ и ръководител на танцови групи в община Струмляни до 2012 г., а днес продължава в община Разлог и с. Добърско. Той е силно мотивиран млад учен, с умение за интегриране на професионален изпълнителски опит с ръководството на различни танцови формации. Като ръководител показва засилен интерес към запазване и популяризиране на местния пласт фолклорна култура, запознаване с автентични образци от собствени теренни проучвания, изучаване на танцови образци от цяла България и разработването им в сценични танцови постановки. Обучението в докторантура се явява естествено продължение на неговите професионални и лични интереси.

По формални показатели дисертационният труд напълно отговаря на изискванията към такъв тип научни разработки. Той е в обем от 227 страници, от които

174 основен текст. Библиографската справка включва 83 заглавия на кирилица - както от последните години, така и заглавия на едни от първите автори по тематиката на дисертационния труд, 27 интернет източника и 78 имена на респонденти от 18 населени места. Приложен е снимков материал от традиционни празници в Разложката котловина и текстове на песни запазени от обичая Водици.

Уводът обосновава актуалността на темата с необходимостта от по-всеобхватно и задълбочено проучване и анализиране на съвременното състояние на танцовата култура на Разложката котловина, която носи в себе си богато регионално разнообразие и локална специфика на фолклорния танц. До този момент изследователските търсения са насочени предимно към музикално-фолклорната култура на този край и значително малко проучвания на танците от някои населени места. Своята мотивировка за избор на темата авторът обвързва убедително и със засиления интерес към локалните проявления на фолклорната традиция от страна на местното население, на изследователи от страната и чужбина. Изследователската част на дисертационния труд излага последователно неговите цел, обект, предмет, значимост на изследвания проблем, задачи и хипотези.

В първа глава на дисертацията Данаил Атанасов прави обща характеристика на фолклорната култура в Разложката котловина, като очертава местоположението, териториалния обхват на изследвания регион с определени граници и обособени подрайони. В контекста на основната цел на изследването авторът обособява два района - източен и западен. Източният обхваща общините Якоруда и Белица с присъдружните им 18 села и 1 махала и западен, който включва общините Разлог и Банско, гр. Добринище и 13 села. Населението в източния район е с преобладаващо мюсюлманско вероизповедание, а в западния - превес имат българите християни. Тази разлика в религиозната принадлежност оформя календарната обредност и традиционните празници както в миналото, така и днес. Фокусът на проучване е поставен върху исторически събития формирали миграционни процеси и тяхното влияние върху традиционната танцова култура, посоките на взаимодействие между местния и привнесен танцов фолклор и етапите в развитието на фолклорната култура. Докторантът демонстрира както много добра теоретична осведоменост, така и умение за анализ и формулиране на конкретни изводи.

Втора глава представя задълбочен прочит на теоретични изследвания на фолклорно-танцовата традиция на Разложката котловина, разглежда танцовата терминология в етнохореологията, разяснява спецификите на танцовата терминология

при формообразуването на българския танцов фолклор. Като отчита променливия характер на фолклорната култура, авторът аргументира необходимостта от по-мощно изследване с акцент върху фолклорния танц включващо в себе си по-голям брой населени места, част от които към този момент не са били обект на проучване. След направеното разгърнато изследване на специфичната терминология той конкретизира термините и основните принципи при структурното формообразуване, които ще ползва в настоящия труд.

Като сериозен принос на дисертационната разработка бих определила **трета глава** „Формообразуване и структурни особености на танците в Разложката котловина“. В проведените множество теренни проучвания авторът изследва и анализира най-големите празници от културния календар на котловината, като извежда обобщението, че в тях *„...са вплетени едновременно традиция и съвременност.“* Навсякъде в проучванията център на изследователското внимание остава фолклорния танц, който *„...и в миналото и днес остава неизменна част от бита на хората от котловината.“* Сериозен принос се очертава характеристиката и типологизацията на 22 хора, от които 13 за първи път са обект на научно изследване, която авторът изработва въз основа на създадена система, базираща се на някои от основните им белези - функция, външна форма, едночастни или двучастни, с признаци на старинност и съвременни, характерни за всяка една от разглежданите групи и хора характерни за цялото население.

Заклучителната част на дисертацията обобщава получените резултати и формулира конкретни изводи свързани със спецификите и процесите на трансформация и смесване на старинност и съвременност във фолклорно-танцовата култура на изследвания регион.

II. ОБОБЩЕНИЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ И ОЦЕНКА НА ПРИНОСИТЕ НА ДОКТОРАНТА

Дисертацията на Данаил Атанасов е коректно реализиран труд, актуален по съдържание с безспорна теоретична и приложна стойност. Това е първи по рода си опит за детайлно проучване и задълбочен анализ на танцовата култура в Разложката котловина. Акцентите на дисертационния труд са подбрани след проучване на основните проблеми, чийто анализ се характеризира със задълбоченост, лична позиция и значими за етнохореологическата теория и практика изводи, които произтичат от конкретното изследване и открояват научни и приложни постижения. Професионалният опит на докторанта, като хореограф и ръководител на танцови

състави в град Разлог и село Добърско, допълнително допринася за обективния характер на получените резултати и значението им в съвременните проявления на фолклорната култура в региона.

Положителните черти на дисертационният труд могат да бъдат обобщени в няколко основни момента:

- Логична и обусловена от поставената цел структура на изследването.
- Формирано композиционно единство на отделните части обединено от общата цел.
- Налице е задълбочен и комплексен анализ на танцовата култура на Разложката котловина в контекста на дисертационната разработка.
- Най-значимият елемент на дисертационния труд е типологизацията на 22 хора, 13 от които за първи път са обект на научно изследване .

Докторантът е посочил три публикации по темата на дисертационния труд. Направените публикации като брой и съдържание напълно отговарят на изискванията за допускане до публична защита.

Авторефератът, в обем от 35 страници, отразява обективно и пълно неговото съдържание. Подготвен е в съответствие с академичните изисквания и аналитично представя основните моменти и собствени тези в дисертационния труд. Той отразява обема на дисертацията коректно и точно - както съдържателната страна, така и направените изводи и научни приноси.

Препоръчвам изложението да бъде оформено и публикувано в практическо пособие предназначено не само за хореографи и специалисти, а и за всички, които проявяват интерес към танцовото изкуство.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изхождайки от всичко казано по-горе изразявам своята **положителна** оценка за дисертационния труд **Танцовата култура на Разложката котловина. Проявления и специфики** и предлагам на уважаемото научно жури да бъде присъдена на Данаил Марчелов Атанасов образователната и научна степен „доктор” в Професионално направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство”, докторска програма „Хореография”.

04 март 2022 г.

гр. Варна

Изготвил становището:

доц. д-р Катя Кайрякова

OPINION

From Assoc. Prof. PhD Katya Gineva Kairyakova

Varna Free University 'Chernorizets Hrabar'

On dissertation for conferment of the educational and scientific degree 'Doctor'

Professional field (code 8.3) 'Music and dance art', doctoral program 'Choreography'

Danail Marchelov Atanasov, PhD student at the Department of Choreography at the Faculty of Arts at Southwestern University 'Neofit Rilski'

Topic: The Dance Culture of the Razlog Valley. Manifestations and Specifics

Scientific adviser: Prof. Nikolay Tsvetkov

The opinion is prepared on the basis of Order № 3/10.01.2022 of the Rector of Southwestern University 'Neofit Rilski' on approval of the scientific jury and the presented by the PhD student dissertation, abstract, reference to the contributions of the dissertation, publications on the topic of the dissertation work, and in accordance with the requirements of the Law and the Regulations for its implementation for obtaining the educational and scientific degree 'Doctor'.

I. GENERAL CHARACTERISTICS AND EVALUATION OF THE DISSERTATION

After graduating from school, Danail Atanasov continued his studies at the Southwestern University 'Neofit Rilski' and obtained a qualification 'Choreographer-pedagogue' with a bachelor's degree, and 'Master of Cultural Studies' after completing the Master's program "Cultural Animation and Socialization of Cultural Heritage". In his professional career, he combines performing activities as a dancer in Ensemble 'Pirin' and teacher of dance groups in the municipality of Strumyani until 2012, and today continues in the town of Razlog and the village of Dobarsko. He is a highly motivated young scholar with the ability to integrate professional performing experience with the leadership of various dance groups. As a leader, he shows increased interest in preserving and promoting the local layer of folk culture, getting acquainted with authentic samples from his own field research, studying dance samples from all over Bulgaria and developing them into stage dance performances. His doctoral study is a natural continuation of his professional and personal interests.

According to formal indicators, the dissertation fully meets the requirements for this type of research. It has a volume of 227 pages, of which 174 are main text. The bibliographic references include 83 titles in Cyrillic – both from recent years and titles of some of the first

authors on the topic of the dissertation, 27 Internet sources and 78 names of respondents from 18 settlements. Photo material from traditional holidays in the Razlog valley and lyrics of songs preserved from the custom Vodici are given as an Appendix.

The **introduction** justifies the relevance of the topic with the need for more comprehensive and in-depth study and analysis of the current state of dance culture in the Razlog valley, which carries a rich regional diversity and local specifics of folk dance. So far, the investigations are focused mainly on the music and folklore culture of this area and quite a few are the studies on dances from some settlements. The author convincingly connects his motivation for choosing the topic with the increased interest in the manifestations of the folklore tradition on the part of the local population, and of scholars from the country and abroad. The dissertation consistently presents its purpose, object, subject, significance of the researched problem, tasks and hypotheses.

In the **first chapter** of the dissertation, Danail Atanasov makes a general description of the folklore culture in the Razlog valley, outlining the location and the territorial scope of the studied region with defined borders and sub-regions. In the context of the main goal of the study, the author distinguishes two regions – eastern and western. The eastern one covers the municipalities of Yakoruda and Belitsa with their adjoining 18 villages and 1 neighborhood, and the western one, which includes the municipalities of Razlog and Bansko, the town of Dobrinishte and 13 villages. The population in the eastern region is predominantly Muslim, and in the western predominate Bulgarian Christians. This difference in religious affiliation shapes the calendar rituals and traditional holidays in both the past and today. The focus of the research is on historical events that formed migration processes and their impact on traditional dance culture, the directions of interaction between local and imported dance folklore and the stages in the development of folk culture. The doctoral student demonstrates both very good theoretical awareness and ability to analyze and formulate specific conclusions.

The second chapter presents an in-depth reading of theoretical studies on the folk dance tradition of the Razlog valley, examines dance terminology in ethnochoreology, explains the specifics of dance terminology in the formation of Bulgarian dance folklore. Taking into account the changing nature of folk culture, the author argues the need for a larger study with an emphasis on folk dance, including a larger number of settlements, some of which have not been yet studied. After an extensive study of the concrete terminology, he specifies the terms and basic principles of structural formation, which will be used in his work.

As a serious contribution of the dissertation, I would define the **third chapter** “Formation and Structural Features of the Dances in the Razlog Valley”. In his numerous field studies, the author explores and analyzes the biggest holidays in the cultural calendar of the valley, summarizing that in them “are intertwined both tradition and modernity”. Everywhere in the research the focus is the folk dance, which “in the past and today remains an integral part of the life of the people from the valley”. A significant contribution is the characterization and typology of 22 dances, 13 of which are the subject of research for the first time. The author develops the typology on the basis of a created system based on some of their main features – function, outer form, one-part or two-part, with signs of antiquity and modern, characteristic of each of the groups, and dances characteristic for the whole population.

The final part of the dissertation summarizes the results obtained and formulates concrete conclusions related to the specifics and processes of transformation and mixing of antiquity and modernity in the folk dance culture of the studied region.

II. SUMMARY OF THE RESULTS AND EVALUATION OF THE PHD STUDENT’S CONTRIBUTIONS

Danail Atanasov’s dissertation is a correctly realized work, relevant in content with indisputable theoretical and applied value. This is the first attempt of its kind for a detailed study and in-depth analysis of the dance culture in the Razlog valley. The accents in the dissertation are selected after studying the main problems, whose analysis is characterized by depth, personal position and significant for ethnochoreological theory and practice conclusions that arise from specific research and highlight scientific and applied achievements. The professional experience of the doctoral student as a choreographer and a leader of dance groups in the town of Razlog and the village of Dobarsko further contributes to the objective nature of the obtained results and their importance in contemporary manifestations of folk culture in the region.

The positive features of the dissertation may be summarized in several main points:

- Logical and consistent with the set goal structure of the research.
- Formed compositional unity of the individual parts united by the common goal.
- An in-depth and complex analysis of the dance culture of the Razlog valley is present in the context of the dissertation.
- The most significant element in the dissertation is the typology of 22 dances, 13 of which are the subject of research for the first time.

The doctoral student has indicated three publications on the topic of the dissertation. The publications made in terms of number and content fully meet the requirements for admission to public defense.

The abstract, in a volume of 35 pages, objectively and fully reflects the content of the work. It is prepared in accordance with the academic requirements and analytically presents the main points and the author's theses in the dissertation. It reflects the volume of the dissertation correctly and accurately – both the content and the conclusions and scientific contributions.

I **recommend** the work to be prepared and published as a handbook designed not only for choreographers and professionals, but also for all readers who are interested in the art of dance.

III. CONCLUSION

Based on all stated above, I express my **positive** assessment of the dissertation “**Dance Culture of the Razlog Valley. Manifestations and Specifics**” and I propose to the esteemed scientific jury to confer to Danail Marchelov Atanasov the educational and scientific degree ‘Doctor’ in Professional field 8.3 ‘Music and Dance Arts’, doctoral program ‘Choreography’.

March 4, 2022
Varna

The opinion is prepared by:
Assoc. Prof. PhD. Katya Kairyakova